

RAHMÂN RAHÎM ALLAH ADINA¹

1 HAMD, bütün âlemlerin Rabbi² Allah'a mahsustur.³

2 O özünde merhametli, işinde merhametlidir.⁴

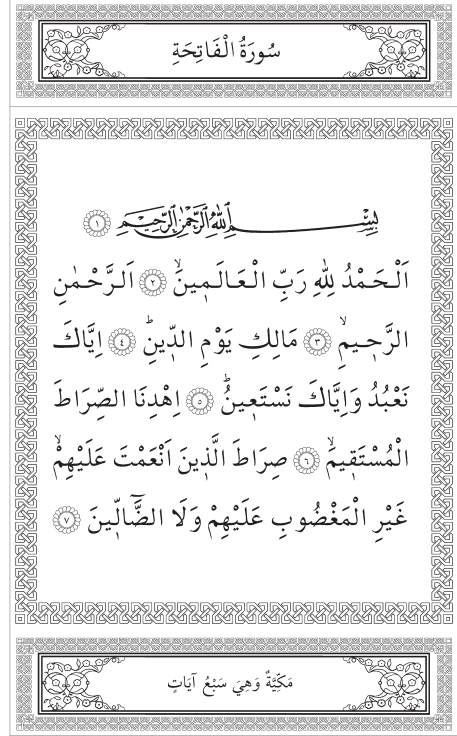
3 O, Hesap Günü'nün hâkimidir.⁵

4 (Rabbimiz!) Yalnız sana kulluk ettiğimiz için⁶ yalnız senden yardım isteriz!⁷

5 Bizi yönelt Dosdoğru Yola,⁸

6 Nimet verdiklerinin yoluna,⁹

7 gazaba uğrayanların ve sapıtanların yoluna değil!¹⁰

1 Veya: "...Allah'ın adıyla". Açılımı: "Özünde merhametli, işinde merhametli Allah adına". Besmele, ilk vahyin ilk âyetindeki "Rabbim adına oku!" emrinin dil ile ifasıdır. Peygamber için "Allah adına iletiyorum" mü'minler için "Allah'ın adıyla alıp okuyorum" vurgusunu taşır. Mushaf'ta Besmele, Tevbe hariç tüm sûrelerin başında Kur'an'dan bir alıntı olarak yer alır (27:30). Bu yüzden cemaatle namazlarda besmele içten okunur. Darakutnî bir soru üzerine besmelenin açıktan okunacağına dair sahih bir hadis olmadığını söyler (İbn Teymiyye, *Tefsir*). İnsanlıkla yaşıt bir anahtar olduğu, Hz. Nüh ve Hz. Süleyman'ın ağzından nakledilmesinden anlaşılmaktadır (11:41 ve 27:30). Eğer Kur'an'ı muhteşem bir site kabul edersek, Fâtiha bu sitenin ana kapısı, besmele de o kapının anahtarıdır. Besmele, kulluk listesinin altına atılan imzadır. Besmele Allah'la ve Allahlı yapmaktır. Besmele O'nun sayesinde ve O'nun verdiği imkân ve güçle yaptığının bilincinde olmaktadır. "Senin verdiklerinin farkındayım, Senden bağımsız bir varlık alanı düşünmüyorum"

demektir. Besmele eylemle alâkalıdır. Zira besmele çeken biri, bir eyleme girişiyor, bir işe başlıyor demektir. Besmele, İslâm ahlâkının bir "eylem ahlâkı" olduğunu gösterir.

Şeytan'dan uzak olduğunu *isti'âze* ile ikrar etmeyen, besmele ile Allah'ın yardımını celbedemez. Kötülüğe buğzetmeden iyiliğe muhabbet edilmez. Bu yüzden Kur'an'la bütünleşmek için onu okuyacak kişinin yapması gereken ilk hazırlık *e'uzu billahi mine's-şeytani'r-racim*'in kısaltma adı olan *İsti'âze*'dir. "Kovulmuş Şeytan'ın şerrinden Allah'a sığınırım" demektir. Bu Kur'anî bir emirdir: "Kur'an okuduğun zaman, öncelikle kovulmuş şeytandan Allah'a sığın" (16:98). Zira kalpleri evirip çeviren, fermanın dinlemeyen gönle ferman diletlen Allah'tır. *İsti'âze*, akleden kalbe aldırılan mânevi abdesttir. "Kafa karışıklığı" da dediğimiz akıl ve duygu kirlenmesi, Kur'an'da insanın 'öteki'si olarak tanıtılan şeytana nisbet edilir (7:200). Bununla verilen mesaj açıktır: İnsanın kişiliği özüdür ve özü temizdir. Kirlenme ona arız olan bir şeydir ve değerini düşürür. Kirle-